

съветниците му ясно виждали въ реформата на Симеона оцетяване държавните и църковните интереси на империята и поради това веднага следъ акцията на българския князь презъ есента 893 г., въ Цариградъ решили да реагиратъ противъ нея. Най-първо се явило противодействие въ цариградскитѣ църковни кръгове, отгдето изникналъ протестъ възъ основа на тъй наречената „триезична теория“, че славяно-българскиятъ езикъ не принадлежи къмъ свещенитѣ езици, на които само може да се възхваля Богъ и да му се служи. И, ако Черноризецъ Храбъръ билъ принуденъ да напише цѣлъ трактатъ „ѡ писменѣхъ“ съ цель да посочи божествения произходъ на славянската азбука и да защити правото на славяно-българския езикъ да бжде богослужебенъ езикъ, то това ясно показва, доколко силенъ билъ протестътъ на гръцкото духовенство. Но въ Цариградъ не се ограничили само съ тоя протестъ. Тогавашнитѣ византийски управници решили да отговорятъ на смѣлата крачка отъ страна на българския князь съ подобна мирна акция, която чувствително засѣгала економическитѣ интереси на България, именно съ премѣстването на българското тържище отъ Цариградъ въ Солунъ. Чрезъ тая разпоредба се нанасяли голѣми щети на българската търговия, защото внасянитѣ отъ България въ византийската столица стоки се облагали съ тежки мита, които се давали на откупвачи. Намирайки се далечъ отъ столицата, тия откупвачи се разпореждали безконтролно както съ сбора на митата, тъй и съ тѣхното количество и по-лесно пуцали въ ходъ произвола, отколкото въ Цариградъ, гдето оцетенитѣ български търговци сж имали възможность да се оплачатъ веднага и непосредно на властитѣ.

Обаче отъ премѣстването на българското тържище отъ Цариградъ въ Солунъ не само страдали интереситѣ на българскитѣ търговци, но се и намалявало самото междудържавно търговско-стопанско значение на българската държава. Търговскитѣ връзки между България и Византия водятъ началото си още отъ самото основаване на българската държава. Сключениятъ още отъ Тервеля въ 716 год. миренъ договоръ опредѣлялъ митнишката система, която оттогава била установена между България и Византия. Следъ Тервеля българскитѣ господари поддържали тоя договоръ, доколкото сж позволявали политическитѣ отношения между дветѣ държави; сжщо така търговскитѣ връзки сж били несъмнено уговорени и въ условията на 30-годишния миръ въ 814 год., а още повече въ договора отъ 864 год. и сж се поддържали презъ времето на „дълбокия“ миръ, когато културнитѣ връзки между България и Византия следъ покръщането се още повече засилили, особено въ търговско отношение. При такива условия българската търговия имала доста време да се развие дотолкова, че България въ X. вѣкъ се явявала като мѣсто, гдето се донасяли по Дунавъ, като най-добро и бързо съобщение, всички сурови материали отъ Германия, Моравия, отъ придунавскитѣ страни и отъ Русия и тукъ се обмѣнявали съ индустриалнитѣ произведения на империята и фабричнитѣ стоки на Азия и Африка, доставени отъ цариградския пазаръ. По тоя начинъ българскитѣ търговци се представяли като посрѣдници между Византия, западна Европа и далечния северъ, а българското тържище въ източната столица било единъ отъ най-главнитѣ фактори въ византийската търговия; неговата важность се опредѣляла вече отъ самия фактъ, че митата отъ българскитѣ стоки ставали предметъ за откупъ като нѣщо твърде доходно. Нѣма съмнение, че съ премѣстването на това тържище въ Солунъ България губѣла междудържавното си значенне и въ транзитната търговия, защото българскитѣ търговци се отдалечавали отъ непосредната обмѣна на стокитѣ, а чрезъ това и външнитѣ произведения могли сж да отиватъ въ Цариградъ помимо България.

Всички тия незгоди веднага били предвидени и се почувствували отъ българскитѣ търговци, което ги накарало да се оплачатъ предъ своя господарь